

1785, 33.
15

PROCANCELLARIVS
D. CAROL. GODOFR. DE WINCKLER

FACVLTATIS IVRIDICAE ORDINARIVS REL

SOLENNIA INAVGVRALIA

QVIBVS

VIR AMPLISSIMVS

CHRISTIANVS FRIDERICVS CONRADI

SER. ELECT. SAX. CIRCVLI HAYNENSIS ET MAVRITIOBVRGENSIS PRAEFFECTVS

AB ORDINE IVRISCONSVLTORVM
LIPSIENSIVM

DIE X. MARTII A. MDCCCLXXXV

DOCTORIS TITVLO
AC PRIVILEGIIS
PVBLICE ORNABITVR

INDICIT

INSVNT
EX ADVERSARIIS IVRIS IVDICIARII
ADNOTATIO IV. V. ET VI.

PHO CANCILLI ANTIQV
D. CAROLVS BOVINGHVS DE WILCER
SACRATVS PRAESIDIVS
SOLENNITATE
CHRISTIANVS FRIDERICVS CONRADI
AD ORDINEM
D. CAROLVS BOVINGHVS
AC

EX ADVERSARIIS
IURIS IUDICIARII
ADNOTATIO IV.

Num curatori bonorum pro expensis cauendum sit?

Quod in concursibus nec creditores, nec curator litis pro expensis satisficere teneantur, per se patet, quoniam hic pro reo habetur, cum illi ob petendi necessitatem ac indolem processus liberentur, vt MENCKENIVS *Proc. Sax. Tit. XIII. §. 4. in fine* ait, quod aequissimum est, e contrario durum foret, si curator litis prius tot auctores contra se excitare eosque sub iactura nominum ipsorum prouocare, mox autem a singulis satisfactionem pro expensis exigere velit. Similiter nec in iudicio ex lege diffamari cautio praestatur, ESTOR *Reichsproc. P. I. t. 262. §. 2156. c.* Huic rei accedit cum maxime hoc, quod, vt supra Adnot. III. §. 2. vidimus, hodie in omni processu summario, nisi lege diserte iubente, cautio pro expensis, quippe quae ad substantialia processus non pertinet, STRVV. *exerc. IX. §. 69.* imponi haud soleat, etsi CARPZOVIO *P. I. c. 5. dec. 26. et 28.* contradicente. At vero, quando *curator bonorum* extra ipsum concursus iudicium, ad augendam massam, singularem litem contra aliquem ex debitoribus concursus mouet, instituto praesertim processu ordinario,

argumenta
pro satisfac-
tione cura-
toris bono-
rum.

num hic pro expensis satisfacere debeat? ambigitur. Et secundum rationem quidem iuris omnino affirmandum foret. Etenim, quanquam videatur nullum periculum subesse reo, de expensis in casum victoriae a curatore bonorum actore repetendis, cum facillime ex massa concursus refundi possint, nihilominus 1) iure communi nemo, etsi paratae pecuniae sit opulentissimus, ab hac satisfactione immunis est, nisi bona immobilia possideat, aut alia ratione excipiat. At curator bonorum immobilia non possidet. Nam, etsi interdum debitor communis ab initio fundos quosdam massae inferat, tamen eorum conditio necessario haec est, ut ex ipsa lege concursus propediem alienandi sint, atque ut hoc sine mora fiat, ipsius est officium curatoris bonorum. Non dubium vero est, unumquemque actorem, qui immobilia quidem possideat, sed in procinctu sit, ea vendendi ad satisfactionem pro expensis coactum iri. 2) Iuxta regulam etiam Syndici ac Procuratores universitatum cautionem saepe dictam praestare debent, quod CARPZOVIVS ostendit *Proc. Tit. IX. act. 5. no. 53.* siue bona immobilia habeant, sin minus. Siue itaque concursum creditorum universitatis nomine indignum censeas, cum multum dissimilitudinis intercedat, siue cum inter illas quodammodo referri posse putes, quod quantum fieri possit, sub finem huius Adnotationis considerabimus, forte videri posset, curatorem bonorum inter eos, qui a satisfactione pro expensis liberentur, non esse numerandum, quam sententiam cum ESTORE aliquando ipse Ordo noster quoad iudicia extra Saxoniam fuit,

fouit, interrogante Regimine quod Suerini est Megalopolitano, his additis rationibus: *Obwohl eine vniuersitas semper soluen-* ^{praeiudicium.}
do esse praesumiret wird, dergleichen auch die in einem concursu zusammen-
menkommenden in gewisse Maaße vorstellen, annächst unterschiedene
rechtslehrer dafür halten, daß derjenige, so probabilem litigandi
causam vor sich habe, von dem vorstande der unkosten halber be-
freyet sey, ESTOR Gem. und Reichsproc. T.I. t. 262. §. 2156. c.
Dennoch aber und die weil, wenn auch ein concursus creditorum,
im uneigentlichen verstande eine vniuersitas zu nemen, gleichwohl hier-
aus klägers verlangte immunität noch nicht stieft, vielmehr in der regul
ein curator bonorum, so oft er wider einen tertium klaget, den einem
jeden kläger vorgeschriebenen vorstand wegen der unkosten ebenfalls
zu leisten hat, ESTOR l. c. §. 2156. i. weniger, ob appellat pro-
babilem litigandi causam vor sich, und den process zu gewinnen hoff-
nung habe, vor der hand zu übersehen. At vero ab eo tempore
idem Ordo, re curatius perpensa, simulque edoctus, ple-
risque Germaniae dicasteriis contrariam sententiam pla-
cere, quibus etiam Scabini Lipsienses accessere, annotan-
te KÜSTNERO ad Griebner. comment. ad O. P. R. p. 167. suam
quoque mutauit, curatorem bonorum ab isto onere omni-
no eximens, inter varias causas etiam ob hanc, quod ra- ^{argumeta}
tio satisfactionis exulet. Reus enim a curatore bonorum ^{in contra-}
conuentus seniper securus est de expensis reddendis, cum ^{rium cum}
iudicium concursus creditorum absque tali bonorum massa, ^{praeiudicio.}
quanta summa solet cautionis loco exigi, vix cogitari queat.
Tali exemptione e sententia Facultatis Nostrae nuper ad-
modum gauisus est curator bonorum in Lusatia superiori;
A 3
acceptis,

acceptis his rationibus: *O. w.* beklagter durch den bescheid aus der ursache, weil die von ihm vorgeschützte exceptio cautionis pro expensis et reconuentione nondum praesitatae übergangen worden, beschweret zu seyn vermeynet, und auf die allgemeine gesetzliche vorschrift, vermöge deren von jedem nicht mit grundstücken ansässigen kläger, ohne in ansehung eines curatoris bonorum, welcher namens eines concursus klage erhoben, eine ausdrückliche ausnahme zu machen, zu bestellung des vorstandes der unkosten und der wiederklage halber, verbunden, Churfächf. Proc. O. tit. XIII. sich beruset; d. a. u. d. nach hergebrachten gerichtsbrauch curatores bonorum um denselben, weil eines theils ein concursus mehrerer gläubiger denen bekandter massen von dem vorstande der unkosten und wiederklage halber befreiten uniuersitatibus gleich zu achten, andern theils die concursmassen wegen der etwa von seiten des creditwesens zu ershattenden unkosten hinlängliche sicherheit gewähret, mit nurgedachter caution nicht unbillig verschonet zu werden

ea sententia
rationibus
firmatur.

pflegen. Accedit, quod iure communi etiam is, qui mobilia haud facile amouenda, v. g. bibliothecam vel medicamentorum copiam, vel alias merces in taberna possideat, immunis sit a cautione, HOFFMANN *R. Prax. P. I. c. 14. §. 383.* MENCKEN *Proc. Tit. 13. §. 5.* BERLICH *P. I. concl. 20. n. 46.* curator bonorum vero agens neque massam concursus in manu habeat sua, sed iudex sequestrans, qui ante finitum plane concursum eam non distribuat. Inter omnes vero causas exemptionis eminent in primis haec, quod concursus creditorum pro uniuersitate habeatur. Quod quidem an recte et iure fiat, dubitari possit. Nam
num con-
profe-

profecto vnusquisque videt, quanta sit differentia inter ^{curfus cre-}
 concursum creditorum, et vniuersitates, quorum mem- ^{ditorum}
 bra permisso principis in vnum corpus coierunt, iuri- ^{vniuersitas}
 bus ac legibus communibus vtentia, atque inter se quasi ^{fit?}
 exemplo reipublicae vnita, *l. i. §. i. D. quod quisque vniu.*
nom. quae nunquam moriuntur, et ad res suas agendas
 Syndico opus habent, per votorum certam pluralitatem
 eligendo, quorum denique bona res vniuersitatis nomi-
 nantur; quae omnia alia sunt in concursu creditorum,
 qui ad summum societatem aliquam contraxisse videntur
 ad excutiendum debitorem communem. At vero, cum
 a iuris interpretibus plerumque vniuersitas ita describi so-
 leat, vt sit corpus ex diuersis quidem personis constans, sed
 pro vna persona habitum, atque ad communem finem vti-
 litatemque tendens, *STRVV. S. I. C. ex. 7. §. 41. ex. 16.*
§. 20. et P. MÜLLER ad h. l. in primis iure ciuili saepius so-
 leant etiam eae vniuersitates vocari, quae nonnisi socie-
 tates sunt, et solum vtilitatis studium commune habent,
 vt aurifodinarum, nauiculariorum et sic porro *l. i. §. i. D.*
quod qu. vniu. ferri potest, quando, quod certissimum, con-
 cursus creditorum per vniuersum Germaniae vsus vniuer-
 sitatis iura habere, receptum est; etsi forte is non valde
 errauerit, qui credat, hoc nomen ipsi ex imperitia eorum
 inditum esse, qui, cum audirent, concursum esse iudicium
 vniuersale, inde etiam ipsam vniuersitatem appellandam
 esse male concluderent. Haec eo consilio dicta sunt, vt
 duobus verbis ostenderemus, hodie in Saxonia nullam pla-
 ne

ne dubitationem superesse, quod curatori bonorum satisfactio pro expensis nullo modo iniungi possit. Adest enim praeter reliquas causas, supra expositas et haec noua, quod Ordinatione recognita cautio omnibus vniuersitatibus remissa sit; de qua re in Constitutione *V. P. I.* et Ordinatione veteri nihil cautum erat, vt potius tunc vniuersitatum Syndicos in dubio satisfacere oporteret, *CARPZ. Proc. t. 9. art. 5. no. 53. sq.*

ADNOTATIO V.

*Iudaei in Saxonia a cautione pro expensis,
nunquam immunes.*

Notum est inter omnes, in Saxonia a praestatione pro expensis eximi 1) possessionatos rerum immobilium et 2) qui pro possessionatis habentur; quod postremum cum saepius in qualibet lite praesenti dubitationi obnoxium esse solet, bene faciunt iudices, si raro, ac nonnisi certissimi, quod actor nec vere nec fide possideat, nec paupertate prematur, illa facultate vtuntur, data ipsis in lege iudiciaria nostra *O. P. R. ad t. XIII.* potestate, cautionem ante citationem exigendi, potius cum ex hac causa, tum ob ea, quae supra diximus, melius facient, si, re paululum dubia, prius expectent, dicasteriumne primae sententiae necessitatem cautionis sit inserturum? cf. *F. A. HOMMEL Lib. saepe cit. §. 52. sub fin.* Vno tantummodo casu videntur iudices in nostris terris sine vlla haesitatione cautionem pro expensis statim

Iudices cautionem non imponant ante sententiam.

statim sub initium litis, non expectat aprius sententia postulare, et sic verba Ordinationis strictim sequi, scilicet, si actor sit Iudaeus, aut alius haud approbatae religionis. Iudaeorum quemadmodum nemo in tota Saxonia absque Principis singulari indultu quoad domicilium recipi debet, *Mand. d. 16. Aug. 1746. z. Einschränkung. der Juden, et Dresdn. Judenord. §. 1. sq. apud SCHMIEDERVM Sächf. Policeyverfass. Tb. 1. p. 168.* ita ex hoc sua sponte fluit, quod iis nec publica in republica Christiana munera cum annuo salario cuniuncta gerere, nec fundorum dominia acquirere liceat; quod postremum nunquam fieri debere, dudum a Serenissimis Electoribus Saxoniae subditis fides benignissime est facta, *Resol. Grav. de a. 1716. et 1718. C. A. T. I. p. 380. et 399.* Neque Iudaeis permittitur ^{nec tabernas publi-} publicas tabernas habere, id quod sigillatim in hac urbe nostra prohibetur in statuto senatus de 7. Mart. 1687. publici iuris facto. Et quamuis non solum hic, sed etiam in supra allegata lege *der Iudenordnung de a. 1682. §. 16. ii* Iudaei, qui emendis vendendisque pennis negotiationem facere soleant, *die Federjuden* exempti videantur, tamen vox *Gewölbe*, ista §. 16. usurpata, non publicam tabernam, qua eementes ad mercatorem publice vendentem conueniunt, sed qualemcunque eiusmodi locum denotat, in quo pennae absque incendii periculo ad vendendum conferuantur, id, quod praeter cetera ex allegati statuti verbis: *welchen innerhalb der hiesiger nothdürftige behältnisse zu halten nachgelassen,* quaeque publicis ad plateam conuersis tabernis opponuntur, intelligi potest. Tandem nec Iudaeus alicuius ^{nec usufructu gaudere.} usus fructus

fructus gratia immunis erit a satisfactione, quem neque ex
ultima voluntate, neque ex lege, ut puta quoad uxores et
liberos, nec denique sine alicuius fundi possessione habere
potest vid. *supra adnotatio III. §.*

Pariter dubio caret, etiam si Iudaeus inter Iudaeos mu-
nere aliquo fruatur, v. g. Rabbinum et Iudi moderatores, ta-
men ipsum in iudiciis christianorum a cautione minus li-
berari, quia, quorum nulla publica societas fertur nec ipsis
cultus diuinus publicus conceditur, *Landt. Absch. de a. 1712.*
Resol. grav. de a. 1713. 1716. C. A. To. I. p. 369. 371. et 380.
eorum nec munera publica nedum ecclesiastica in nostris
iudiciis aliquam vim habere possunt.

ADNOTATIO VI.

Pauca de paupere litigante.

pauperes
actores olim
cautionem
iuratoriam
praestabant. Olim et pauperibus si actorum vicem sustinerent, cautio
pro expensis et reconuentione praestanda erat, nempe iu-
ratoria, ex aequitate, ne, qui nec tantum pecuniae para-
tae, quantum opus, in bonis haberent, nec res possiderent,
quas pignori dent, nec fideiussores inuenire possent, cau-
sam deserere cogerentur. Idem iure civili constitutum.
Nam quemadmodum in vniuersum constat, in cautionibus
iuramentum in subsidium pignorum ac fideiussorum ve-
nire, §. 2. *I. de satisfat.* ita et Imp. Iustinianus eandem cau-
tionem isti, de qua ab initio Adnotationis III. diximus,
substituit. *Si dixerit actor, ait, non valere fideiussorem dare,*
tunc apud iudicem, a quo causa examinanda est, sanctis propositis
euange-

euangelis per sacramentum hoc ipsum affirmet, et sic iuratoriam cautionem exponat, auth. generaliter, C. de episc. et cler. Nov. I I 2. cap. 2. Ea igitur cautio iuratoria ad fora quoque Saxonica transit, CARPZ. *P. I. c. 5.* KOENIG *in process. c. 47.* MENCKEN *Proc. tit. I 3. §. IO.* NICOLAI, *Proc. c. 36. no. 5 sq.* BERLICH. *P. I. concl. 20. no. 52 sq.* Praecipua eius sedes est in Ordinatione veteri §. 3. secundum quam quicumque actor pauper sit, ad istam cautionem admittendus erat, verbis: *Da der Kläger armuths halber den vorstand zu bestellen nicht vermöchte.* Non opus hic erat aliqua demonstratione paupertatis, sed sola oblatio ad iurandum sufficiebat, si eam pecuniae summam, quam iudex dictauerat, ac loco cautionis pro expensis deponere iusserat, quaeque plerumque quinquaginta florenorum fuisse videtur, *O. P. S. t. XIII. §. 2.* soluere non posset. Igitur sequentia iuranda erant: *primo* se illam summam in bonis non habere, *deinde* quod non credat, se, quamuis data opera, inuenturum aliquem, qui pro ista pecuniae summa vel pignora det, vel fideiubeat, *tertio* se, si litem sit perditurus, condemnatusque foret in expensas, eas restitutum esse, *quarto*, se in futura reconuentione responsurum esse. Tertia haec iurisiurandi pars, quae a plerisque doctoribus omittitur, in ipsa lege continetur verbis: *solchen vorstand eydlich zu leisten*, i. e. eam, quae pignoribus vel fideiussoribus praestanda erat, tum pro restituendis expensis, tum pro respondendo in reconuentione. Neque assentiri possumus CARPZOVIO, qui *Proc. tit. IX. art. 5. §. 39.* et *Resp. L. II. resp. 81. no. 10. sq.* contendit, si quis actor iam praestito

quae et ho-
die in iura-
mento pau-
perum later.

iuramento paupertatis iura pauperum consecutus sit, eum nihil plane, nisi de futura responsione in mutua petitione iurare debere, cum tamen illud iuramentum asseuerationem de non inuentis pignoribus vel fideiussoribus minime contineat. Ast haec omnia lege iudiciaria repetitae praelectionis mutata esse scimus, quae tota quidem de hac cautione iuratoria filet, atque *ad tit. I. §. 10. sq.* alium plane modum, quo pauperibus litigantibus prouideatur, et certam formulam iuramenti, ab iis praestandam, praescribit, demta vt par erat secundum nouam itidem legem *ad tit. VI. §. 1.* ea parte, quae ad reconuentionem spectat. Interim summus legislator non omnis videtur prioris iuratoriae satisfactionis oblitus esse, potius ea in ipso iureiurando a pauperibus praestando mihi latere videtur. Nam qui iurat, se adeo pauperem esse, vt nec possit expensis ac sportulis durante lite soluendis par esse, nonne is eo ipso iurat, sibi praeter quotidiana vitae alimenta nihil reliquum esse, adeoque nec tantum, quantum opus habeat ad satisfactionem parata pecunia praestandam? Et qui sacramento promittit, se, quandocumque ad meliorem fortunam aspirauerit, omnibus iis, quibus aliquid debeat, satisfacturum esse, nonne is eo ipso cauet iurato, se, si litem sit perditurus, etiam ei, cui frustra consumtas expensas debiturus sit, eas si pro futuro facultas sit, restitutum esse? Nam verba generalia, generalem interpretationem admittunt, quapropter istis ex lege recentiori adductis, expensae aduersario debitae haud exclusae videntur, id, quod magis adhuc comprobatur aliis eius-

eiusdem legis *O. P. R. ad t. 1. §. 14.* verbis: *die geschwornen armen sollen, wenn sie zu bessern vermögen kommen, die gericht's- und advocatengebühren auf gegentheils verlangen vergnügen;* quae, si cum formula iuramenti hodierna contuleris, patebit, hanc non solum ad expensas, quas ipius pauperis aduocatus interea ei crediderat, sed ad eas quoque, quas forte reus victor exigere posset, pertinere. Scimus etiam ab initio legislatori consilium fuisse, haec ipsa verba specialia legi addere: *Da er zu bessern vermögen kommen sollte, die durch angeregte klage verursachte unkosten beklagten wieder erstatten wolle, VITEBERGERVS Elect. disc. for. ad tit. XIII. §. 4.* et b. Parens meus in *diff. inaugurali de fauore pauperum, a. 1716. Vitebergae sub G. L. MENCKENII praesidio habita §. 21.* obseruarunt, quibus post generaliora adhuc: *jedem nach gebühr gerne bezahlen wolle,* sub quibus illa tacite continerentur, substituta sunt. Sola igitur ea pars iuratoriae cautionis, qua cauens de credulitate: se pignora vel fideiussores inuenire haud posse, iurare debebat, remissa videtur, quale iuramentum iurare profecto vnique pauperi eo difficilius erat, quo minus, qualem fidem vel intra vel extra urbem sit habiturus, scire poterat.

Vnum restat circa pauperum satisfactionem animad-^{num aduersus iuramentum paupertatis}vertere, scilicet quaestio, vtrum ad probationem ^{paupertatis probatio admittenda?} in contrarium, si nempe ostendere conetur, actorem ex facultatibus suis satisfacere posse sportulis atque expensis, adeoque eum, dum iuramentum paupertatis praestaret, pe-

ierasse. Quae res ancipitis videtur diremptionis. Namque una ex parte restringenda videtur malitia actorum quorundam, qui, ut litigare sine cautione pro expensis, quid? sine sportularum solutione possint, pauperes se fingunt, iuramentum paupertatis iurant, et sic se compotes factos credunt, eo efficacius aduersario molestias creandi. Finge itaque, reo non ignotum esse, quod actor, quamuis iuramento paupertatis praestito, tamen siue parata pecunia instructus siue ipsi potestas sit, quotidie mediocri diligentia et assiduitate praeter necessaria alimenta adhuc tantum sibi comparare, ut expensis soluendis haud impar reperiatur, cur non hoc reo beneficium tribuendum putemus, de ea re iudicem certiore facienda, et actori, ab utenti iure paupertatis, obuiam eundi? inprimis cum eodem tempore periurii crimen vindicetur. Ab altera vero parte considerandum est, difficillimam esse accusationem periurii, difficiliorem adhuc conuictionem, nec consilii esse, litem ob eiusmodi incidentem causam diutius protrahere, inprimis vero admodum lubricum et incertum, quasi diuinando dicere, multumne an parum per quotidianas operas tibi sis acquisiturus? denique iudicem ad concedenda iura pauperum non solo actoris iureiurando impulsam, verum etiam simul commotum fuisse plerumque aliquo testimonio iudiciali ex foro domicilii actoris producto, cuius auctor in simul falsi aut saltim non satis adhibitae diligentiae argueretur; quamuis non negandum sit, facilem esse eiusmodi

modi fraudem atque fallaciam erga iudicem. Meminimus litis, aliquando coram praetore huius urbis ventilatae, qua postquam actor F. praestitis confuctis iuramentis iura paupertatis adeptus erat, reus L. hoc indigne ferens, querebatur, illum non tanta indigentia premi, vt non possit litis sportulis sensim sensimque soluendis satisfacere, vnde petebat, eum indignum illo beneficio iudicari, atque non solum ad satisfactionem pro expensis compelli, sed etiam articulos probationis, quos serius iudici dederat, non attenda restitutione in integrum pro desertis haberi. Causa ad Supremam Curiam Sax. Lipsiensem per prouocationem delata, haec Term. Luciae 1778. reum ista exceptione audiendum putabat, ipsique sequentem probationem reseruabat: *es könnte und wollte denn beklagter in sächsl. frist, daß klägers principal so viel, als von zeit zu zeit zu verlegung der gerichtsgewühren und salarirung eines advocaten erfordert wird, allerdings im vermögen, solchemnach derselbe bey ablegung des fol. 290. der acten erster instanz abgestasteten eides einen meinyd begangen habe, wie recht erweisen, darwider klägern der gegenbeweis und andre rechtliche nothdurft vorbehalten bleibt,* his vsa in primis rationibus, quod reus, actorem domo pro maiori pretio conducta et suppellectili non mediocris valoris vti, ipsumque suspicione de aliquo teste corrupto laborare, iam summarie ostenderit. At vero, etsi reo in reprobatione iuramenti delatio, quia causa periurii ageretur, studio non permetteretur, tamen ea sententia mox a supremo, in quo prouocatione certatur, iudicio Dresdensi mutata, et reuo-

reuocata est ea, qua actori ex causa paupertatis restitutio in integrum contra negligentiam in probando libello commissam data erat.

παράδοξον videtur, ob bonorum immobilium possessionem liberum esse a cautione pro expensis, et tamen iura pauperum efflagitare. Et tamen saepissime videmus, hoc accidere. Cum supra *Adnot. III. §. 8.* viderimus, omnem praediorum possessionem cuiusuis sint pretii a satisfactione pro expensis eximere, facile patet, ea etiam eiusmodi esse posse, vt domino praeter domicilium, nullus aut remaneat vsusfructus aut saltem non talis, ex quo litis impensas solvere queat; quapropter si ipsi nullae aliae sint diuitiae nec alii opulentiores quotidiani reditus, eum quamuis possessionatum, tamen ad iuramentum paupertatis omnino admitteri posse opinamur. Cum itaque anno 1780. in praefectura Schweidnizensi actor, casae rusticae possessor, ad iura pauperum aspiraret, Scabini Lipsienses mens. Decembri d. a. ei, quando paupertatem demonstraturus sit, spem istius beneficii fecere, additis rationibus: *Diweil der besitz der angegebenen hüysternahrung klägers übriges armuth und unvermögen, die proceßkosten zu erschwingen, nicht ausschließt, jedoch derselbe dieses vor allen dingen zu bescheinigen hat.*

pauper im-
mobiliu
possessor.

Plura addere prohibet, qui in inscriptione huius scripturae nominatus est, Vir amplissimus et clarissimus CHRISTIANVS FRIDERICVS CONRADI, de cuius vita et gestis ipse nobis sequentia retulit. Patrem nominat FRIDERICVM ERNESTVM CONRADI, qui quondam administrator Praefecturae Stolpensis per quadraginta annos in trium Electorum Saxoniae officio magna cum laude fuit, matrem vero IOANNAM SOPHIAM ex gente BERGERIA, a quibus parentibus natus die 5. Oct. 1746. magna-que cura ac sollicitudine educatus, luget nunc ereptum sibi ante hos sex annos patrem, gaudet de superstita matre, quam ob innumera materni amoris documenta maximopere veneratur. Primis scientiis imbutus opera praeceptorum domesticorum, inter quos praecipue laudat eum, qui post affinis ipsi factus apud Wilsdorfenses sacra facit, anno 1762. se in scholam Neostadiensem prope Dresdam et inde anno 1766. in nostram Academiam se contulit, ibique in rebus philosophicis et artium liberalium studio b. *Ioannem Henricum Wincklerum*, in institutionibus ac iure canonico b. *Breuningium*, in iure naturae autem, historia iuris, digestis ac iure publico vniuersali *Sammetum* doctores habuit. At cupidus in plus quam vna academia erudiri, petit Vitebergam, ibique vsus est praeceptoribus academicis his: nempe b. CHLADENIO, qui ius canonicum, b. KRAVSIO, qui aequae ac ill. FISCHERVS ius criminale,

minale, et praeter HOMMELIVM rem iudiciariam, porro PAV-
LIVM, eundem HOMMELIVM, et WIESANDVM, qui ius civile se-
cundum Struuii enchiridion ac digesta, item examinando et dis-
putando docerent, KLÜGELIVM denique, qui in arte ex actis iudi-
cialibus referendi, atque REINHARDTVM, qui in iure beneficiario
ipsum erudirent. Habita disputatione, et superatis cum laude
plus quam vulgari examinibus, atque anno 1769. Notarii digni-
tate accepta, mox redux factus est in patriam, vbi Summi Princi-
pis gratia non solum officium Actuarii vicarii et post duos annos
ipsum Actuarii consecutus est, sed etiam anno 1773. defuncto
Güldenio, praefecto tunc Stolpensi, cuius Noster magni sibi
fautoris gratus recordatur, ipsa praefecturae iurisdictio, vsque
dum novus crearetur, ei demandata est. At vero alia munera
ipsum expectabant. Versatus enim inde in foro, et actis frequen-
ter clientum causis, anno 1780. a Principe Nostro clementissimo
munere Inspectoris Accisarum Neosalisensium ornatus est, donec
tandem idem Serenissimus Elector anno 1781. eum inter ceteros
idoneum iudicaret, qui Praefectus Circulum Haynensem ac Mau-
ritioburgensem regeret; cui muneri et nunc summa cum omnium
approbatione praeest. Nihil ipsi deesse videbatur, quam Doctoris
ius et titulus, quo sciebat si quis ex merito ornaretur, ei, quocun-
que munere fungeretur, haud leuem dignitatem accedere. Itaque
huius

huius rei causa nos adiit, facilesque inuenit, confidentes, eum Collegio nostro in duplici, quod subeundum erat, examine omnino satisfacturum esse. Profecto plene adimpleuit hanc spem, adeoque eum summis in vtroque iure honoribus condecorandum esse, communi suffragio decreuimus. Huic solennitati constitutus est dies proximus X. Martii, quo, postquam Candidatus pridie hora 11. in auditorio nostro legem 1. *C. de cupressis* interpretatus erit, dein ipso illo die dissertationem, cui inscriptio: *aduersaria iuris iudiciarii, inprimis quoad concursum creditorum; adnotationes IV. priores*, me praeside publice in eodem auditorio defenderit, Vir excellentissimus D. IOSIAS LVDOVICVS ERNESTVS PÜTTMANNVS, Institutionum in hac academia Antecessor et Ordinis nostri Assessor, Collega mihi dilectissimus, ex potestate, a me Procancellario rite constituto, in eum collata, Candidato supra nominato Summos iuris canonici et ciuilis honores omniaque cohaerentia priuilegia, sola spe, quondam in nostro collegio assidendi, excepta, more maiorum tribuet.

Cui solennitati, vti RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, CELSISSIMI PRINCIPES, ILLVSTRISSIMI COMITES, GRAVISSIMI VTRIVSQVE REIPVBLICAE PROCERES, GENEROSISSIMI DENIQVE AC PRAENOBISSIMI
 C 2 CIVES

CIVES frequentes interesse velint, ego non solum summa cum
 obseruantia et contentione rogo, verum etiam omnes ac singulos
 his litteris certiores facio, eam frequentiam, quo illustrior futura
 erit, eo maiorem exinde me, Ordinemque meum delectationem,
 Candidatum autem eo plus honoris capturum esse. Scribebam
 Lipsiae Dominica Laetare anno *MDCCCLXXV*.

EX OFFICINA SAALBACHIA.

Leipzig, Diss., 1785 P-Z

X 241 7854

1785, 33,
15

PROCANCELLARIVS
D. CAROL. GODOFR. DE WINCKLER
FACVLTATIS IVRIDICAE ORDINARIVS REL
SOLENNIA INAUGVRALIA

QVIBVS
VIR AMPLISSIMVS
CHRISTIANVS FRIDERICVS CONRADI
SER. ELECT. SAX. CIRCVLI HAYNENSIS ET MAVRITIOBVRGENSIS PRAEFECTVS

AB ORDINE IVRISCONSVLTORVM
LIPSIENSIVM

DIE X. MARTII A. MDCCCLXXXV

DOCTORIS TITVLO
AC PRIVILEGIIS
PVBLICE ORNABITVR
INDICIT

INSVNT
EX ADVERSARIIS IVRIS IVDICIARII
ADNOTATIO IV. V. ET VI.

